وفاق سیاسی انجام شد؛ اینک نوبت وفاق اجتماعی است

فصل دیالوگ با جامعه

نقد و نظر

سینا مقدم
خبرنگار

بسیاری از اهالی اندیشه بویژه روشنفکران در پیروزی دکتر پزشکیان و ساخت گفتمان دولت چهاردهم سهمی غیرقابل انکار داشتند. آنان با آسیب‌شناسی روند موجود، جامعه را به این آگاهی رساندند که برای گذر از وضع موجود و برگرداندن ایران به ریل آرامش و توسعه، نیازمند ایجاد وفاق در جامعه هستیم و با حذف هویت‌های مختلف، نمی‌توان از بحران‌های موجود به سلامت گذر کرد. اینچنین بود که «ضرورت سیاست وفاق در جامعه امروز ایران» برای مردم محرز شد و به گفتمان دکتر پزشکیان اقبال نشان دادند. حال در ۱۰۰ روزگی دولت چهاردهم، «فلسفه وفاق» را به روایت اهالی اندیشه مورد تأمل گذاشته‌ایم.

جامعه بی‌افق، راه وفاق را گم می‌کند

دکتر محسن رنانی، اقتصاددان و عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان، فلسفه وفاق را رسیدن به یک افق و چشم‌انداز مشترک می‌داند و معتقد است جامعه بی‌افق راه وفاق را گم می‌کند بنابراین تا چنین افقی برای جامعه شکل نگیرد، نمی‌توانیم بگوییم وفاق اتفاق افتاده است: «اگر وفاق بدون افق و چشم‌انداز انجام شود؛ بی‌سرانجام است. اکنون به دلیل تقسیم جامعه به خودی و غیرخودی، وفاق کمرنگ شده است و متعاقب آن، افق و چشم‌انداز جامعه هم گم شده است. افق زمانی پدیدار می‌شود که وفاق از سطح سیاسی به سطح جامعه منتقل شود.»

او معتقد است برای اینکه بتوانیم افق بسازیم باید ابتدا «قصه وفاق» را شکل دهیم: «برای آن‌که وفاق به افق تبدیل شود، نیاز به «قصه وفاق» داریم که برای شکل‌گیری چنین قصه‌ای باید تمام ایرانیان در ساخت آن سهیم شوند وگرنه قصه وفاق شکل نمی‌گیرد: «نمی‌توان ۹۰ درصد بازیگران را حذف کرد و حرف از وفاق زد. برای باورپذیر کردن قصه وفاق باید همه را در نوشتن آن مشارکت داد.»

وفاق نیازمند نیروی انسانی ملی است

دکتر کیومرث اشتریان، استاد علوم‌سیاسی دانشگاه تهران، رسیدن به «وفاق» را مستلزم استراتژی نیروی انسانی ملی می‌داند؛ چرا که جامعه ایران تکثر بالایی دارد و این تکثر ایجاب می‌کند که دیگران متکثر و متفاوت از خود را به رسمیت بشناسیم تا بتوانیم با آنان در سیاست و جامعه همزیستی کنیم: «شماری از مردمان احساس می‌کنند که زندگی آنان در حصار تنگ یک گروه یا یک طبقه درآمده است و تعاقب آن بخشی از نیروهای انسانی سیاسی و اجتماعی ما دچار آزردگی شده‌اند و ناامیدی این قشر بر جامعه اثر سوء می‌گذارد؛ چون امیدواری و ناامیدی آنان در جامعه موج می‌آفریند.»

خطری که وفاق را تهدید می‌کند

دکتر هادی خانیکی، استاد ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی، محدود شدن وفاق به حوزه سیاست را خطری برای گفتمان وفاق می‌خواند: «اگر وفاق را تنها به عرصه سیاست محدود کنیم، ممکن است به سرنوشت گفتمان‌های پیشین همچون گفتمان اعتدال و گفت‌وگو بینجامد و از میدان به در شود.» او معتقد است اکنون ما با یک جامعه سیال و متکثر روبه‌رو هستیم که این امر می‌تواند فرصتی برای جامعه ما باشد و اگر ظرفیت‌هایش را نشناسیم به مثابه تهدیدی علیه ما عمل می‌کند: «در جامعه سیال، امکان شکل گرفتن نهادهای قدرتمند کم است بنابراین نخبگان باید این وظیفه را بر دوش بکشند و «مصالحه» را در جامعه شکل دهند. مصالحه و مدارا بسترسازهای وفاق هستند که مردم و حاکمیت را به هم نزدیک می‌کند.»

برای فهم فلسفه وفاق ابتدا باید بدانیم که چه چیزهایی وفاق نیست و چه اموری، ما را از مسیر وفاق دور می‌کند. خانیکی این امور را چنین تبیین می‌کند: «وفاق امر موعظه‌ای نیست، وفاق ائتلاف سیاسی نیست، وفاق یکپارچه‌سازی نیست، وفاق رویکرد تضادپایه نیست، وفاق الزام و تحکم نیست، وفاق به گروه‌های کوچک در ساختار قدرت محدود نیست.»

او فلسفه وفاق را «گفت‌وگوی مسأله محور» توصیف می‌کند: «وفاق فهم مشترک از مسأله است، وفاق «نیازمندی معرفتی» است؛ در وفاق نمی‌توان مدعی شد که مالک حقیقت هستیم، وفاق یک منشور است که در آن صداهای مکمل شنیده می‌شود، وفاق یک امر اجماعی است که طیف این اجماع را «موافقان تغییر» تشکیل می‌دهند.»

از این رو، او گفتمان وفاق را با اصول دموکراسی بسیار سازگار می‌خواند و بر این باور است که وفاق در شرایط امروز ایران یک انتخاب نیست بلکه ضرورت است؛ تا به واسطه آن بتوانیم از بحران‌ها و چالش‌هایی که سال‌ها ست گریبانگیر جامعه شده، گذر کنیم.»

خانیکی سه آسیب عمده جامعه امروز ایران را «احساس بی‌عدالتی»، «احساس بی‌اعتمادی» و «افزایش نارضایتی» برمی‌شمارد: «از منظر علوم‌اجتماعی و علم ارتباطات، می‌توان گفت ناهمترازی شکل‌گرفته بین تحولات اجتماعی و نهادهای سیاسی در ایران زمینه‌ساز این سه آسیب عمده در جامعه ما شده است.» و به زعم او، به دلیل این سه مؤلفه اجتماعی که امروز در جامعه ما شدت گرفته است ما به گفتمان وفاق نیاز داریم و برای ما، وفاق یک انتخاب نیست بلکه ما ناگزیر هستیم مسیر وفاق را پیش گیریم تا بتوانیم از چالش‌های امروز جامعه به سلامت گذر کنیم.

سیاست وفاق؛ آلترناتیو سیاست شقاق

دکتر ابوالفضل دلاوری، استاد علوم‌سیاسی دانشگاه علامه‌طباطبایی، فلسفه وفاق را «پر شدن شکاف دولت - ملت» می‌خواند که از نظر او در سال‌های اخیر این شکاف به‌طور بی‌سابقه‌ای عمیق شده چنان‌که سطوحی از مردم را از سیاست دور کرده است که نمود آن را در برخی بزنگاه‌ها شاهد بوده‌ایم به‌طوری که متأسفانه برخی از مردم با هرآسیبی، خشنود می‌شوند حتی اگر آن ضربه به ضرر خودشان تمام شود: «در تاریخ ما سیاست وفاق وجود نداشته است و عمدتاً با سیاست شقاق روبه‌رو بوده‌ایم؛ چنان‌که گاه حتی منافع ملی هم وجه‌المنازعه برخی جریان‌های رقیب شده است. این سیاست تنازعی باعث شده بخشی از جامعه طرد و بخشی از نیروهای سیاسی-اجتماعی مستهلک شوند.» به باوراو پیامد این سیاست شقاق، پیچیده شدن مسائل و لاینحل شدن بحران‌های جامعه ما ست که در سال‌های اخیر به صورت سلسله‌ای از اعتراضات خود را نشان داده است. بنابراین سیاست وفاق می‌تواند آلترناتیوی برای سیاست شقاق باشد.

دلاوری معتقد است بر خلاف وضعیت بغرنج سیاسی و اقتصادی، اما جامعه امروز بسیار آگاه‌تر شده است و در سایه تکنولوژی‌های ارتباطی و شبکه‌های اجتماعی، دانش سیاسی و سطح اطلاعاتی بالایی پیدا کرده است. در پرتو این دانش، جامعه درحال نوعی بازاندیشی و بازسازی است: «جامعه متوجه شده که با الگوهای انقلابی مشکلش حل نمی‌شود و باید سنگی بر سنگی نهاد و تجربه‌ای بر تجربه‌ای افزود تا بلکه این مسائل و چالش‌های امروز ما حل شود. خوشبختانه بخش بزرگی از جامعه ما به این بازاندیشی، ذهنیت و برداشت رسیده است. ازهمین رو، جامعه به سیاست وفاق اقبال نشان داد.»

الزامات نظری و عملی وفاق چیست؟

دکتر بیژن عبدالکریمی، استاد فلسفه، نقطه ثقل وفاق را «امنیت ملی» و «منافع ملی» می‌داند و معتقد است که درک مقتضیات امنیتی و ژئوپلیتیک جامعه ایران از سوی روشنفکران تنها راه رسیدن به وفاق است: «روشنفکران ما می‌خواهند بر حیات اجتماعی ملت تأثیر داشته باشند و درک مقتضیات امنیتی و ژئوپلیتیک جامعه ایرانی، یگانه راه آن است. اگر روشنفکران ما بتوانند اقتضائات و پیامدهای مسائل امنیتی و ژئوپلیتیک ایران را درک کنند، نوعی گفتمان وفاق با حاکمیت شکل می‌گیرد. ظهور این گفتمان اثراتی ژرف برایران خواهد داشت.»

به زعم او با این شیوه از تنش‌زدایی است که می‌توان برای توسعه ایران ریل‌گذاری کرد. عبدالکریمی در مقام آسیب‌شناسی گفتمان وفاق می‌گوید وفاق، یک گفتمان اجتماعی است که نباید آن را به تقسیم قدرت بین اصولگرایان و اصلاح‌طلبان فروکاست: «بحث این بود که بخش نادیده انگاشته شده جامعه دیده شوند و برای دیده شدن آنان، گزاره‌هایی بیابیم و از نیروهای واسطه‌ای که همواره حذف شده‌اند، دعوت شود که وارد میدان کنشگری شوند. اما متأسفانه این گفتمان به تقسیم قدرت بین دو جریان سیاسی تقلیل پیدا کرده است و بُعد اجتماعی آن مغفول مانده است.» به‌زعم عبدالکریمی عامیانه شدن گفتمان وفاق، ما را از فلسفه وفاق دور می‌کند بنابراین باید مراقب باشیم که این گفتمان تنزل نیابد و از هدف اصلی خود دور نشود و بتواند همه مردم با هویت‌های مختلف را به صحنه آورد.

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچك ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۴۶۳۵

آسان

		۹	۶			۲	۳	
	۶						۱	۷
	۳		۹	۱	۷			۴
		۳		۶			۴	
۷		۱				۸		۶
	۵			۷		۳		
۵			۳	۲	۶		۸	
۳	۸						۲	
	۹	۴			۵	۶		

متوسط

۵	۹		۷					
	۱			۵		۸	۹	
		۷				۶	۵	
			۸		۹			۲
	۸						۶	
۹			۵		۳			
	۴	۵				۲		
	۷	۹		۲			۱	
					۴		۸	۶

سخت

				۴		۱		
	۶	۸		۲				۵
					۵	۸		۳
	۱	۲		۳	۴			
۴								۶
			۱	۷		۲	۹	
۵		۱	۴					
۲				۹		۴	۳	
		۴		۱				

خیلی سخت

	۸				۱			
۴					۵	۹		۱
							۴	۷
	۶	۴	۷		۸			
		۸				۲		
			۱		۹	۸	۳	
۶	۵							
۷		۱	۸					۳
			۵				۹	

حل جدول سودوکو شماره ۴۶۳۵

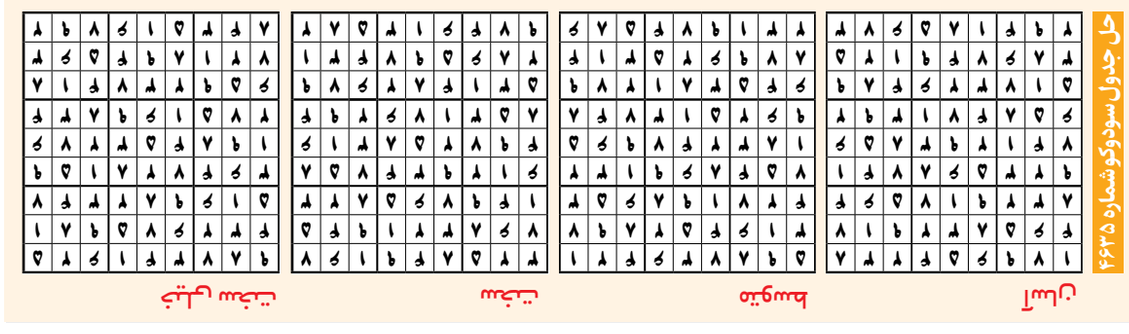

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه ایران دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۸۶۰۶

جدول عادی

افقی:
۱ - بازسازی و مرمت - کارگردان فیلم «زودپز» (روی پرده سینما)
۲ - مقام تیم قهرمان - شهری در استان لرستان - پارچه ابریشمی
۳ - خواننده «الهه‌ناز» - فلانی - مزرعه خیار
۴ - بی‌بهره و نامراد - قلب قرآن -نژاد ایرانی
۵ - شالوده - به شیوه نوشتاری سخن گفتن - پسوند شستن - ضمیر اجتماعی
۶ - مثل - شهر سیب و گلابی - درد
۷ - ثروتمند - کشور چای - دیکته
۸ - ضارب - توجه فراوان - سد شده
۹ - درجه دریایی - سرزنش - حرف بیست‌وهشتم
۱۰ - متضاد «خوبی» - اثر، علامت - نیلی‌رنگ
۱۱ - پرحرفی - نشست اعتراضی! - نویسنده «کاندید» - شامه‌نواز
۱۲ - نشستن هواپیما! - تلخ - زیاده‌روی در مصرف
۱۳ - تملیک منفعت است بدون بدل و عوض - بخشی در «اسپانیا» - راه آب
۱۴ - نام پسرانه - برنامه تماس تلفنی اینترنتی - مخفف آونگ
۱۵ - از حبوب و گیاهان - میزان انرژی مواد غذایی

عمودی:
۱ - درخشان - حشره مفید
۲ - گیاه رنگرزی - شهرهای ساحلی - گریزپای زیباچشم
۳ - زمین‌دار بزرگ - مرکز «ویتنام» - نیرنگ، ریا
۴ - یأس، دلسردی - بارکش دراز!
۵ - زوبین - زمان معلوم - راه و روش
۶ - کلمه‌ای به نشانه تعجب و حیرت - آوای بم - عددی سه رقمی - کلاهک دودکش
۷ - نجات- ضرب شمشیر - بسیاری
۸ - نشانی - پادشاه - نمونه ساختمان
۹ - از مکافات عمل غافل... - اصالت و نجابت - کاخ مشهور فرانسه
۱۰ - خدای سنگی - وقت - قوچ - چه هنگام؟
۱۱ - معادل ده هزار متر - حرف دوم یونانی - یک بار کشیدن چپق
۱۲ - هجران - شهرت و اعتبار و احترام
۱۳ - خانه ساحلی و ییلاقی مجلل - بر مدت افزودن - مردان
۱۴ - از رنگ‌ها - آشکار - دارای محصول یا میوه
۱۵ - محله‌ای در تهران - دریای متلاطم

جدول ویژه

افقی:
۱ - نوعی کشتی هوایی - دیوان شعر «والت ویتمن»
۲ - ترانه گرشا رضایی - واسطه صلح و دوستی - یکدنده
۳ - بازار اوراق بهادار - سفارش متوفی - از جوایز ادبی
۴ - قدر و قیمت بیگانه - پنکه - پرخاش
۵ - گل سرخ - حرکات رزمی - عنصری شیمیایی - نه عامی
۶ - گونه‌ای طلاق - زنده شدن مردگان در روز قیامت - زدنی به بستنی!
۷ - حیوان صحرا و بیابان - به زحمت پیدا می‌شود - چنین دزدی به کاهدان می‌زند
۸ - عروق قلب - قطار راه‌آهن - شعر ژاپنی
۹ - تکنولوژی پیشرفته - فصل نمایش رنگ‌ها در طبیعت - بعید
۱۰ - پرتگاه کوهستانی - میخ کوچک سرپهن - افسرده
۱۱ - همسر اسکارلت - مخترع هواپیما - اصطکاک - کم‌رنگ
۱۲ - خوشبو - تولد - فیلم فرهاد نجفی
۱۳ - انگشت شهادت - مایع آتشزنه موتور خودرو - سروش
۱۴ - حنا - علم مطالعه اصوات - صورت غذا
۱۵ - منطقه بکر قشم - جنبیدن باد

عمودی:
۱ - یکی از کهن‌ترین سازهای موسیقی جهان - سلول‌های غضروف‌ساز
۲ - طیران - فتنه‌انگیزی - شهر «سوئیس»
۳ - یار هاردی! - زیرساخت نقاشی - صوت
۴ - رهبر ملی «اندونزی» - مظهر مکر و حیله
۵ - ردپای آب! - عقیده - پایگاه کارمند از نظر دریافت حقوق
۶ - قمر مشتری - کم‌پشت - از شبکه‌های تلویزیونی - اجاق سربسته
۷ - صفت باغ - وقار - جهت
۸ - این هورمون در تنظیم فشارخون بدن نقش دارد - شهر استان فارس - عامل ویروس آبله‌مرغان
۹ - کارآگاه کارتونی - آدرس - به وجود آوردن
۱۰ - پیاپی - جمع عیب - پسوند از بین برنده - حرف صلیب
۱۱ - سستی و ضعف - یار «مهره» - کجاست؟
۱۲ - ضرب شمشیر - سلطان افشاری
۱۳ - شگفت‌انگیز - کشور آسیایی - سنگ‌انداز
۱۴ - فام - گیاه شیرین! - مدرک
۱۵ - تابلویی از «فردریک دلاکروا» - روکش نایلونی

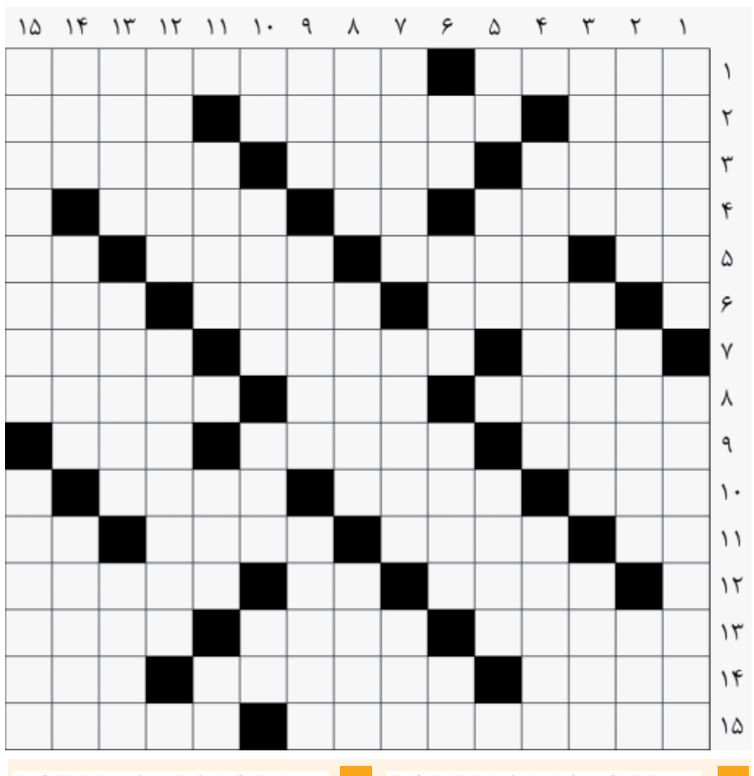

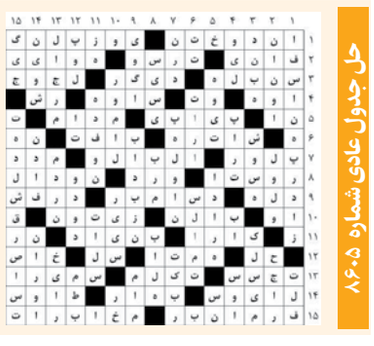

حل جدول عادی شماره ۸۶۰۵

حل جدول ویژه شماره ۸۶۰۵